

DRUGO SREČANJE MLADIH GRADBINCEV JUGOSLAVIJE

Mladi sproti dokazujejo svoje sposobnosti

Pred dnevi je bilo v Ljubljani že drugo srečanje mladih gradbincev Jugoslavije. Organizirala sta ga ljubljanska mestna konferenca zveze mladine Slovenije in mestni odbor sindikata gradbenih delavcev. Pokrovitelj tega srečanja je bil predsednik republiških sindikatov tov. Tone KROPUŠEK.

pri nas rešujemo stanovanjsko problematiko: so-deč po tem je to vprašanje, ki muči ne smo nas v Ljubljani, ampak je boleče v vsej Jugoslaviji. Naši gostje so se nadalje zanimali še, kako imamo organizirano samoupravljanje, kaj in kako de-(NADALJEVANJE NA 2. STRANI)

TV pretvornik z antenami, ki ga je IMP postavilo na Sveti gori nad Solkanom, zbuja veliko zanimanje obiskovalcev, je pa tudi izredno koristen za kakovost TV sprejema okoliških prebivalcev

Srečanje je trajalo 3. dni, in sicer od 7. do 9. oktobra. Prvi dan srečanja so ljubljanska gradbena podjetja gostila grupe mladih gradbincev. Tudi v našem podjetju smo sprejeli grupo mladih iz vse Jugoslavije. Za začetek smo jim pripravili pogovor na upravi podjetja, v katerem so sodelovali predstavniki podjetja, organov upravljanja in političnih organizacij. Mladim gradbincem je najprej spregovoril predsednik CDS tov. Pančur, nato pa je tov. Remec razgrnil nekaj statističnih podatkov o našem podjetju. Pozneje se je razvila živahna razprava, v kateri je sodelovalo precejšnje število naših gostov. Mladi gradbeniki so se predvsem zanimali, kako

Prva seja ODS obrata za dela v inozemstvu

Poročali smo že, da je bil v obratu za izvajanje del v tujini izvoljen obratni delavski svet. Dne 9. oktobra pa je bila v Muenchnu njegova prva seja, kateri so prisostvovali vsi izvoljeni člani. Po poročilih volilne in verifikacijske komisije so bile osrednja točka dnevnega reda volitve predsednika in njegovega namestnika ter članov komisij.

Za predsednika prvega ODS enote za izvajanje del v tujini je bil soglasno izvoljen tov. Anton Gričar iz matičnega obrata Trata. Za njegovega namestnika pa je bil, prav tako soglasno, izvoljen tov. Zvonko Penezič.

Glede na svoje specifičnosti in potrebe ima ta naš obrat naslednje tričlanske komisije:

- komisijo za delitev dohodka in osebnih dohodkov
- komisijo za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in izrekanje ukrepov
- komisijo za prošnje in pritožbe.

V posamezne komisije so bili na prvi seji ODS izvoljeni naslednji člani:

KOMISIJA ZA DELITEV DOHODKA IN OSEBNIH DOHODKOV

Alojz Stegenšek – predsednik
Stanislav Bunc – član
Silvo Senegačnik – član

KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE KRŠITEV DELOVNIH DOLŽNOSTI IN IZREKANJE UKREPOV

Ivan Zorec – predsednik
Alojz Kolwnik – član
Henrik Majcen – član

KOMISIJA ZA PROŠNJE IN PRITOŽBE

Vinko Zidar – predsednik
Ivo Baumgartner – član
Franc Marinič – član

V nadaljevanju prve seje ODS tega obrata je bilo podano še poročilo o gospodarskem in finančnem stanju obrata in podjetja kot celote ter o vlogi samoupravljanja in samoupravnih sporazumov, h katerim je pristopilo naše podjetje. M. D.

Mladi sproti dokazujejo svoje sposobnosti

(NADALJEVANJE S 1. STRANI)

lajo v našem podjetju politične organizacije, kakšne imamo osebne dohodke itd. Po končanem pogovoru smo našim gostom pokazali še obrat Trata, kjer so si ogledali proizvodnjo tovarne.

Že med ogledom tovarne in po njem so se gostom priključili mladinci s Trate, TEN in uprave podjetja, nato pa smo skupaj odšli na kosilo in pozneje na izlet v Begunje ter na Bled. Ko smo se zvečer vračali v Ljubljano, so mi naši gostje naročili, naj se v imenu grupe zahvalim vodstvu podjetja in obrata Trata ter vsem, ki so sodelovali pri razgovoru na upravi podjetja. Lahko rečem, da smo prvi dan srečanja dobro uveljavili načelo o bratstvu in edinstvu naših narodov, saj smo se kljub temu, da smo bili zbrani z vseh koncev naše domovine, dobro razumeli, se pogovorili o problemih, ki težijo nas mlade, in izmenjali izkušnje o delu mladinske organizacije.

Drugi dan – kot delovni dan srečanja – je potekal v Festivalni dvorani. Naslov delovne teme je bil: uveljavljanje mladih v samoupravljanju in političnih organizacijah. Lahko rečem, da je bil že pogled na polno dvorano inpozant, saj je bilo prisotnih nad 200 delegatov in gostov, predstavnikov mladine in sindikatov iz republike in zveze ter iz vseh glavnih mest republike. Po otvoritvi srečanja je najprej spregovoril pokrovitelj srečanja, predsednik republiškega sindikata Slovenije tov. Tone Kropušek.

V razpravi, v kateri je sodelovalo nad 40 delegatov, je bilo vseskozi poudarjeno,

da mladi glede na to, da so v gradbeništvu zastopani s skoraj 60 % delovnih mest, še zdaleč nimajo primerne zastopstva v organih samoupravljanja. Po drugi strani pa je bilo tudi rečeno, da so mladi dostikrat zapostavljeni in ne morejo pokazati in dokazati svojega znanja, ker jih pri tem ovirajo starejši. In ravno na to vprašanje smo dobili odgovor, ki nam potrjuje, da so tudi mladi kljub neizkušenosti sposobni, da izvedejo večja dela. Predstavniki mladih iz gradbenega podjetja „RAD“ iz Beograda je povedal, da imajo pri njih organiziran oddelek, v katerem so zaposleni sami mladi ljudje, in je ta oddelek dosegel zelo lepe uspehe, saj so nekaj gradbišč izvedli popolnoma sami, od projekta pa vse do zaključnih del. Tudi o delu družbeno-političnih organizacij je bilo dosti govora. Skozi vso razpravo je bilo opaziti mišljenje, da je potrebna večja povezava družbeno-političnih organizacij po podjetjih in enoten nastop do tistih pro-

blemov, ki so skupni vsem organizacijam. Rečeno je bilo tudi, da bi bilo treba narediti kaj več za sprejem novih članov v Zvezo komunistov, saj je porast števila članov ZK Jugoslavije iz leta v leto manjši.

Dogovorili smo se, da bo naslednje – tretje srečanje mladih gradbincev prihodnje leto v Sarajevu. Sprejeli smo zaključke srečanja in obvezo, da v Sarajevu vsi poročamo o tem, kaj bomo v tem letu naredili, da se stvari premaknejo z mrtve točke. Mogoče bi o delovnem dnevu rekel še to, da nismo vse-

skozi kritizirali in stvari napihovali, pač pa smo se skušali o vsem preudarno pogovoriti, saj se zavedamo, da stvari ne bomo spremenili čez noč, pač pa le z dobro zastavljenimi akcijami in delom. Na koncu srečanja smo vsi z burnim aplavzom pozdravili sklep, da se tov. Titu pošlje pozdravna brzojavka. Zvečer je bil v hotelu Union tovariški večer za udeležence srečanja.

Zadnji dan srečanja smo izkoristili za ogled gradnje avto ceste Nova Gorica – Šentilj, nato pa smo šli še v Postojnsko jamo in se od

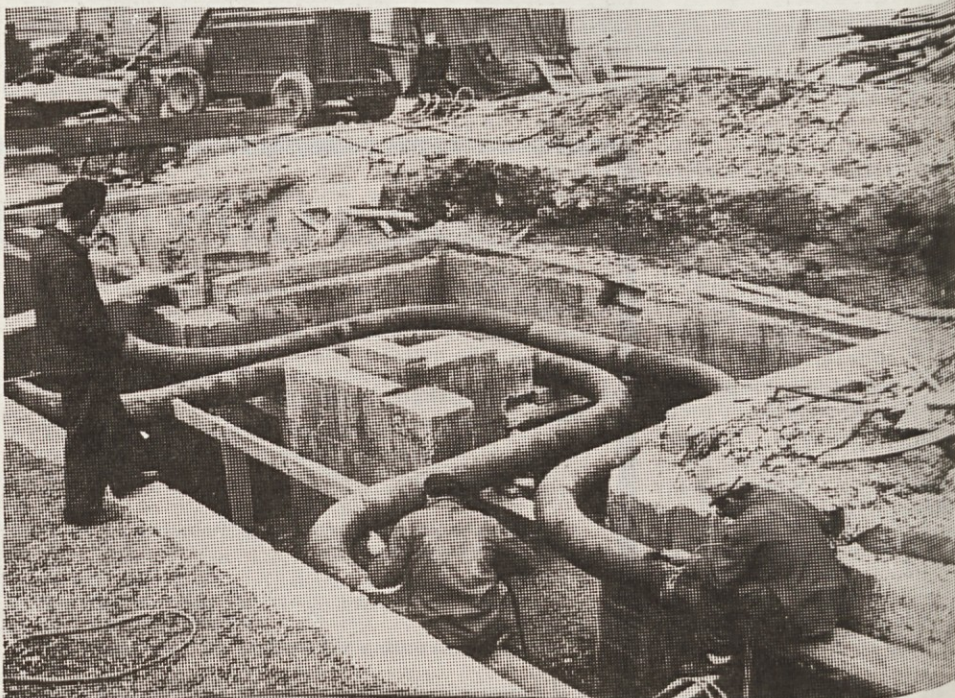
tam vrnilo v Ljubljano. S tem je bilo drugo srečanje mladih gradbincev končano. Udeležencem pa ostane, da do tretjega srečanja v Sarajevu skušamo uresničiti stališča, ki smo jih sprejeli v Ljubljani.

CIRIL KURENT

Zanimivosti iz tujih virov

JUGOSLOVANI GRADITELJI NA TUJEM

Jugoslovanska gradbeno podjetja so zaposlila del svojih kapacitet v 14 evropskih, 12 afriških, 11 azijskih deželah in v Peruju ter na Jamajki. Vrednost njihovih del znaša 4,4 milijarde dinarjev. Vrednost ustvarjenih del v prvi polovici letos je večja za 29 % v primeri z lanskim letom. Podjetja visoke gradnje sodelujejo s 57 %, graditelji hidroobjektov s 27 %, medtem ko so nizke gradnje zastopane s 16 % vrednosti skupnih del. Največjo vsoto vrednosti so ustvarila podjetja iz Srbije. Največ deviz za ta dela dobivamo v ZR Nemčiji.

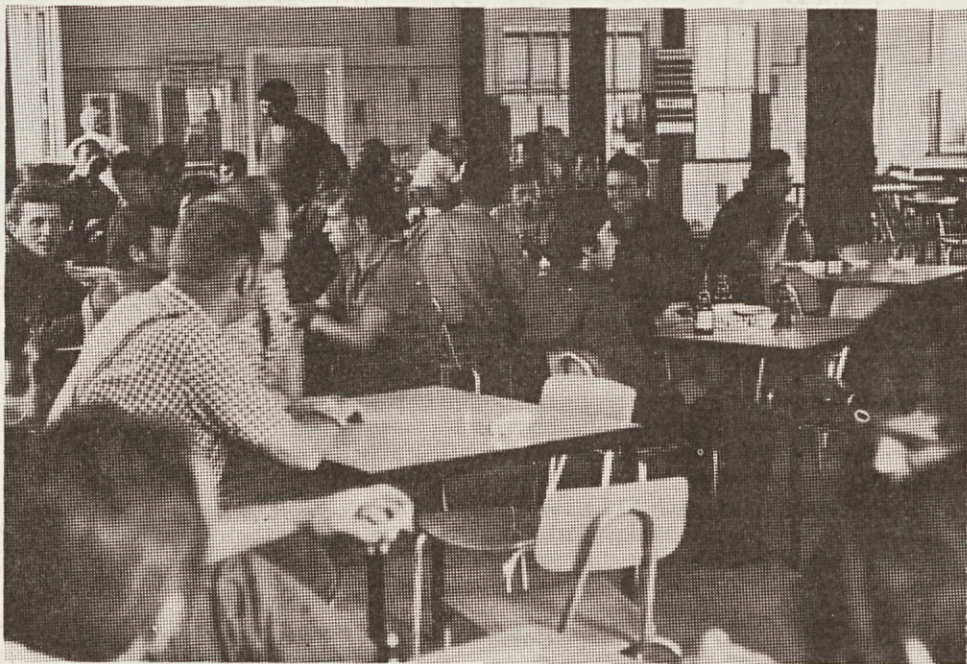
Visoka sezona za dela na toplovodnem omrežju terja v tem času pogosto celodnevno delo na gradbiščih

IMP GLASNIK izdaja delovna skupnost IMP – Industrijskega montažnega podjetja v Ljubljani. Izhaja mesečno v 3200 izvodih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Titova 37. Ureja uredniški odbor: Anton Gruden, Aleksander Herman, dr. Gabrijel Kržič, Valentin Mendiževc, inž. Janez Mihelčič, inž. Jože Naglič, Aleksander Perdan (odgovorni urednik), inž. Adolf Potokar, Aleksander Remec, Edvin Stepančič (glavni urednik), inž. Dušan Udovič, inž. Stane Završnik, Slavko Žagar. Tiska Tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani.

PRIHODNIČ:

Na obisku pri naših monterjih v Dresdnu

Za prihodnjo številko Glasnika obljublajo Mariborčani reportažo z našega gradbišča v Dresdnu, kjer izvaja naš obrat CKV Maribor dela na kotlarni v inženiringu za VEB – PLANETA – RADEBEUL. Dela so zaradi dvomesečne zamude gradbincev v pospešenem tempu. Na sliki: kljub napornemu delu je razpoloženje med našimi monterji dobro, predvsem seveda ob času kosila, ko so postreženi z dobrim domačim obrokom.

Neobvešččen delavec mora zgolj zaupati

NEOBVEŠČENOST — NAJPOGOSTNEJŠI VZROK ZA ZAOSTRITVE V DELOVNIH ORGANIZACIJAH — OBVEŠČANJE JE MNOGOKJE ŠE VEDNO PREPUŠČENO BOLJ NAKLJUČJU — SUHOPARNA GLASILA

Nema .rat smo lahko že prebrali ali slišali, da je do raznih n .oglasij, sporov in tudi stavk v tej ali oni delovni organizaciji prišlo prav zaradi slabega obveščanja in velike nevednosti. Sele takšni, pogosto pošteno zaostreni dogodki, nas opozorijo na rahitčnost obveščanja v delovnih kolektivih in odločno pokažejo na njegovo pomembnost. Najhuje pa je, da skromna obvešččenost večini delavcev zapira sicer priznane možnosti, da bi lahko stalno in predvsem neposredno vplivali na odločanje v svojih delovnih organizacijah in tako resničnejše čutili tudi moč svojih besed.

Stopnja obvešččenosti je odraz demokratičnosti in samoupravnosti odnosov v delovni skupnosti. Večja stopnja obvešččenosti omogoča zaposlenim večjo vlogo pri soodločanju, s tem pa jim daje več možnosti za vplivanje na odločitve organov upravljanja. K vsemu temu je treba priključiti še dosti boljše notranjo kontrolo, kar preprečuje, da bi o kakršnihkoli zadevah, ki veljajo za celotno podjetje, odločali le posamezniki ali ozke skupinice ljudi.

V mnogih naših podjetjih se pomena, vloge in nujnosti stalne, popolne in pravočasne obvešččenosti sploh ne zavedajo in jo prepuščajo naključju.

Pri slovenskih sindikatih pravijo: član delovne sku-

pine mora prvi (natančno) vedeti za vse dobro in slabo v svojem kolektivu. Od tega je odvisno, kako bo izoblikoval odnos do lastne delovne organizacije oziroma kolikšno bo njegovo zaupanje. Če bo vedel, kje so vzroki slabosti in napak, se bo z njimi tudi sam spopadel. Prizadeval si bo, da jih odstrani. In ne, kot je pri nas navada, da delavci šele „od zunaj“, iz časopisov zvedo, da je njihova tovarna v tako in tako težkem položaju... Nič čudnega ni potem, da se še sami obrnejo proti njej. Člani kolektiva se čutijo prizadete. Postajajo malodušni, namesto da bi bili najboljši propagatorji.

Podatki, stari nekaj let, govore, da je v naših delovnih organizacijah le nekaj nad 40 odstotkov zaposlenih seznanjenih z važnejšimi določili upravljanja, kar je sicer za vsako sodelovanje pri poslovanju nujno potrebno. Zadeva vzbuja še toliko več skrbi, ker je med „nevedneži“ kar precej članov samoupravnih organov. Takšna podoba tudi danes ni dosti spremenjena. Še vedno se dogaja, da sestanek ali posvetovanje skličejo brez možnost za poprejšnje priprave, tako da udeleženci šele tam zvedo, za kaj pravzaprav gre in se s ponudnimi predlogi — nepripravljeni — kaj kmalu strinjajo!

Načinov in oblik obveščanja v delovnih organizacijah je veliko. Zaenkrat najpogosteje segajo po glasilu, biltnu in oglasni deski.

Zdaj v Sloveniji izhaja približno 180 glasil delovnih organizacij s poprečno (reducirano) mesečno naklado okrog 380.000 izvodov. V delovnih organizacijah, ki izdajajo ta glasila, je zaposlenih 260.000 ljudi. Številke so sicer obetavne, vendar je vsebina teh glasil, kakor smo lahko prebrali v brošuri kranjske delavske univerze, še zelo odbijajoča.

Glavna značilnost je, da je večina prispevkov neosebna in suhoparna, dostikrat napisana tako, da so za manj strokovno podkovane delavce skoroda nerazumljivi. Skromno je število informacij, ki bi govorile o poslovanju in proizvodnji določene delovne organizacije. Več prostora je odmerjenega „zunanjim“ novostim in spremembam. Pretežno izhajajo nepravočasno, blizu po-

lovice prispevkov pa je izporeda prispevkov neosebna in suhoparna, dostikrat napisana tako, da so za manj strokovno podkovane delavce skoroda nerazumljivi. Skromno je število informacij, ki bi govorile o poslovanju in proizvodnji določene delovne organizacije. Več prostora je odmerjenega „zunanjim“ novostim in spremembam. Pretežno izhajajo nepravočasno, blizu po-

Obvestilo iz CKV Ljubljana

Komisija za družbeni standard in stanovanjske zadeve obrata CKV Ljubljana

OBVEŠČA

zaposlene v obratu, da ima obrat še za približno 70.000 din nerazporejenih sredstev za reševanje stanovanjskih zadev.

Interesenti naj vložijo pismene prošnje splošni službi obrata do 10. novembra. Člani komisije bodo po tem roku takoj razporedili sredstva prosilcem.

Predsednik:
JOŽE KUŽNIK

Delo organov upravljanja in kolektivnih izvršilnih organov

V OKTOBRU STA SE SESTALA NA SEJAH OBA POSLOVNA ODBORA PODJETJA

ODBOR ZA PROGRAMIRANJE IN RAZVOJ

je razpravljal in sklepal o polletnem poročilu programsko-razvojnne službe, o bodoči organizaciji centralne orodjarne in drugih oddelkov programsko-razvojnne službe, o poročilu komisije za pregled stanja v tovarni TEN in o kooperaciji obrata Trata z inozemskimi firmami.

Na podlagi poročila ing. Završnika o delu v PRS in njenih stroških v prvem polletju se je razvila obširna razprava. Poročilo je odbor sprejel in sklenil, da je možno razvojni program generalno spreminjati le na podlagi poprejšnjega sklepa odbora za programiranje in razvoj. Vodstva posameznih obratov so skupaj s programsko-razvojnno službo odgovorna za dosledno izvajanje razvojnega programa v svojih obratih. Odbor je ugotovil, da so bili stroški PRS v prvem polletju zavestno prekoračeni, kar pa se bo v drugem polletju korigiralo. Do prihodnje seje odbora pa je pripraviti analizo stroškov za regulatorje ter spremembe razvojnega programa za TEN.

Nadalje je ing. Završnik obrazložil trenutne potrebe po orodjarskih storitvah v okviru

IMP, ki že davno presegajo sedanje zmogljivosti obeh orodjarn na Trati in v TEN.

Vprašanje orodjarne je v nadaljnjem obrazložil še glavni direktor Stanko Krumpak, nakar je odbor sklenil, da podjetje organizira centralno orodjarno ter imenuje vodjo, ki naj bi do konca leta izdelal investicijski plan ter predvideno organizacijo dela v orodjarni.

Odbor je sprejel tudi poročilo o delu komisije za pregled in ureditev stanja v Tovarni elektronaprav ter sklenil, da je do konca oktobra izdelati smernice za izboljšanje stanja v oddelkih šibkega in jakega toka ter jih predložiti organom upravljanja. Ugotoviti je nadalje stopnjo rentabilnosti v tovarni s prikazom direktnih in indirektnih stroškov.

V nadaljnjem je odbor razpravljal še o vprašanju kooperacijskih pogodb z nekaterimi inozemskimi firmami ter odobril sklenitev kooperacijske pogodbe s firmo Speck iz Muenchna ter vodenje nadaljnjih razgovorov s firmo Staeffa iz Zuericha za izdelavo elementov za avtomatizacijo.

ODBOR ZA GOSPODARJENJE

pa se je sestel na redni seji 26. oktobra.

Na dnevnem redu se je bilo poročilo Aleksandra Remca o analizi poslovanja v devetih mesecih tekočega leta.

Po diskusiji, ki se je po poročilu razvila, je odbor glede na ugodne rezultate poročilo sprejel in odobril.

Alojz Kosi je seznanil odbor z rezultati periodičnega obračuna za devet mesecev in deloma upoštevajoč samoupravni sporazum predložil v odobritev delitev dohodka za to obdobje, ki jo je odbor po razpravljanju o posameznih vprašanjih sprejel. Pri tem je bil ugotovljen presežni del osebnih dohodkov, ki se bo izplačal delavcem v treh obrokih, in sicer 20 % celotne mase ob izplačilu osebnih dohodkov za november, 50 % v decembru in 20 % v januarju prihodnjega leta.

V zvezi s tem je odbor sklenil, da se 29. oktobra sestane centralna komisija za svajanje sistema delitve dohodka in osebnih dohodkov z nalogo, da takoj pripravi program dela za prilagoditev sedanjega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov določbam verificiranega samoupravnega sporazuma, o katerem pa bodo morali razpravljati tudi obratni delavski sveti in o njem zavzeti svoja stališča. Odbor je nato razpravljal o finančnem stanju podjetja ter o terjatvah in obveznostih in ugotovil, da so

terjatve podjetja spričo splošne nelikvidnosti v našem gospodarstvu še vedno visoke. Sklenil je, da si morajo pristojne službe čim bolj prizadevati za izterjavo, v katero je potrebno pritegniti tudi posamezne službe v obratih. V ta namen je obratom enkrat mesečno dostavljati spisek njihovih dolžnikov.

Glede na vsakoletno obdaritev delavcev za neprekinjeno desetletno oziroma dvajsetletno zaposlitev pri podjetju je odbor določil višino vrednosti daril oz. nagrad, ki jih bomo podelili tem delavcem 10. decembra.

NA IZREDNI SEJI PA SE JE 12. OKTOBRA SESTAL ODS OBRATA CKV V LJUBLJANI

Izredna seja je bila sklicana zaradi razpravljanja o splošni gospodarski in personalni problematiki v obratu. Gre za vprašanje razširitve dejavnosti obrata in njegov nadaljnji razvoj, s tem v zvezi pa za reorganizacijo obrata, za povečanje števila zaposlenih in nadaljnje strokovno izpopolnjevanje ter vzgojo novih kadrov.

Po obširni razpravi, v katero sta posegla tudi glavni direktor Stanko Krumpak in direktor obrata ing. Anton Zima, je ODS sklenil, da je nujno potrebno, da obrat razširi svojo dejavnost. Vodstvu obrata je bilo dano pooblastilo, da pripravi shemo re-

organizacije in nadaljnje razširitve dejavnosti tako na področju izdelave klimatskih naprav, kakor na področju instalacij centralne kurjave in vodovoda.

Razmisliti je tudi o organizaciji posebne izolaterske skupine v obratu, ali pa bo treba skleniti pogodbo s kooperantom, ki bi opravljal izolatorska dela samo za podjetje.

Zaposeliti bo treba tudi več mlajših NK delavcev, kvalificiranih delavcem pa omogočiti, da postanejo sčasoma vodilni monterji.

Na izredni seji je ODS poslušal tudi poročilo Aleksandra Remca o izvršeni bruto realizaciji za september in skupno za devet mesecev tekočega leta. Ugotovil je, da je bilo poslovanje obrata uspešno, saj so rezultati povsem ugodni.

V nadaljnjem je ODS sklenil, da se s 1. novembrom uvede redni delovni čas od 7. do 15. ure z vmesnim polurnim odmorom.

Jože Kužnik je seznanil ODS z delom komisije za družbeni standard in stanovanjske zadeve. V skladu skupne porabe je še nekaj denarnih sredstev, ki bi jih bilo razdeliti članom kolektivne kot posojila.

Namesto Mirana Miheliča, ki je prenehal z delom pri podjetju, se v komisijo za delitev osebnih dohodkov imenuje Ivan Celija iz delavnice klima-naprav.

vprašanja—odgovori—vprašanja—odgovori—

VPRAŠANJE: Kako odgovarja oz. jamči izvajalec za pravilnost izvedbe montažnih in instalacijskih del ter za popolno funkcionalnost celotne naprave, če je napravo izvedel po lastnem projektu oz. po tujem projektu?

ODGOVOR: V gradbeni in montažni dejavnosti se med izvajalci in naročniki-investitorji sklepajo gradbene pogodbe kot vrsta tako imenovanih podjemniških pogodb, urejenih po splošnih civilno-pravnih načelih. Pogodbe morajo seveda upoštevati tudi določbe novjših predpisov o izgradnji investicijskih objektov. Če izvajalec sam dobavi še potrebni material in opremo gre za „zloženo“ pogodbo, ki vsebuje hkrati elemente podjemniške in kupne pogodbe, ki vsaka za sebe nalagata izvajalcu kot takemu in kot prodajalcu določene obveznosti in odgovornosti.

Bistveno za podjemniško pogodbo je, da izvajalec jamči za uspeh dela za popolno funkcionalnost izvedene naprave.

Pogodbeno prevzeta montažna in instalacijska dela se izvajajo na podlagi projekta, ki mora predvideti vse veljavne standarde ter vsebovati tehnična navodila in izračune ter gradbene norme. Tudi investitor sam

je upravičen dajati navodila, kako naj se delo opravi.

Projekt lahko izdelata izvajalec sam, če je seveda za projektantsko dejavnost registriran, možni pa so tudi primeri, da dela izvaja po projektih druge projektantske organizacije.

Glede na odgovornost in jamstvo za uspeh dela, ki ga ima izvajalec del nasproti investitorju, nastaja vprašanje ali in v kakšni meri odgovarja izvajalec del, če se dela izvajajo po glavnem projektu izvajalca samega oz. po projektu, ki ga izdelata tuja projektantska organizacija, ali če se izvajalec del ravna po navodilih investitorja pa se izkaže, da je bil projekt nepravilen ali da so bila navodila napačna.

Poudariti je, da v vseh teh primerih izvajalec odgovarja za škodo, ki nastane zaradi nepravilnosti projekta in investitorjevih navodil, če se nekritično po njih ravna. Odgovornost pa odpade, če izvajalec na napake in nepravilnosti pravočasno in

na pravi način investitorja opozori.

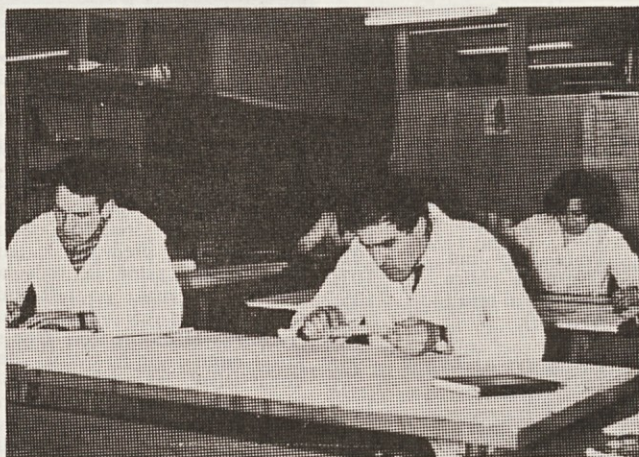
Primer: izvajalec del centralnega ogrevanja prevzame jamstvo in odgovornost za pravilne izračune za toplotne izgube (velikost kotlov, ogrevalne površine, cevni preseki) čeprav ima naročnik — investitor na razpolago že izdelane proračune: od-

govarja za nepravilnost in neskladnost notranjih instalacij v primeru naknadne spremembe toplotne kakovosti gradbenega materiala, če se to zgodi z vednostjo izvajalca montažnih in instalacijskih del, pa ta ničesar ne ukrene. Odgovarja tudi za nepravilnosti v opremi, ki jo nabavi investitor sam, če ga na to ne opozori.

Iz navedenega izhaja, kolikšne važnosti je da ima izvajalec usposobljene strokovne kadre za izdelavo projektov in kakšen pomen imata kontrola in kritičnost pri ocenjevanju tujih projektov, kakor tudi pri izvajanju del. Stroški za takšno kontrolo pa so seveda lahko kalkulativna postavka pri formiranju predračunskih cen za izvedbo montažnih in instalacijskih del.

Izvajalec, ki dobavi tudi instalacijski material in opremo, odgovarja seveda tudi še za napake v materialu in opremi.

Posebnega pomena so skrite napake, ki se kljub strokovnemu pregledu ne dajo ugotoviti takoj pač pa se ugotovijo kasneje ob uporabi. Skrito napako mora kupec po določbah splošnih pogojev ugovarjati takoj brez odlašanja, brž ko se napaka odkrije najkasneje pa v roku 6 mesecev po prevzemu. Z garancijsko obveznostjo pa se odgovornost podaljša do poteka garancijskega obdobja, razen če je v pogodbi, sklenjeni med izvajalcem in naročnikom, posebej dogovorjeno, da izvajalec jamči za skrite napake v materialu in opremi le za čas, ki ga določajo splošne uzanice.

Jamčimo za dela, izvedena po svojih in po tujih projektih, zato sta primerna kritičnost in kontrola še bolj pomembni

SEJA CENTRALNE KOMISIJE ZA VARSTVO PRI DELU

Še v novembru: lastna ambulanta

Na 3. redni seji centralne HTV komisije so prisotni člani kritično ocenili polletno poročilo službe za varstvo pri delu IMP. Predsednik komisije tovarhan Smole je ostro grajal nekateri člani komisije, ki si nikakor ne morejo rezervirati toliko časa, da bi se udeležili vsaj seje, in s tem odkrito kažejo brezbrzičnost do dela centralne, pa tudi obratnih HTV komisij.

Po poročilu službe za varstvo pri delu, ki ga je podal ing. Andrej Hudoklin in ki smo ga objavili v prejšnji številki Glasnika, je poročal o zdravstvenem varstvu dr. Boris Stopar, ki je med ostalim dejal, da sta se vodstvo podjetja IMP in vodstvo Zdravstvenega doma Ljubljana že dogovorila o organiziranju lastne obratne ambulante, da bi se na ta način približalo zdravstveno varstvo delavcu kot osnovnemu proizvajalcu. Naj omenimo, da je ambulanta že v gradnji, in sicer v Zagrebški ulici v delu samskega doma IMP; obratovati bo pričela že v novembru.

Navzoči so kritično ocenili poročilo, iz katerega je razvidno, da naši delavci plačujejo davek za nepravilnosti pri delu in neizpolnjevanje predpisov o varnem načinu dela. Žal do danes še nikdar ni bil poklican na odgovornost noben krivec za povzročeno poškodbo pri delu in se zadovoljujemo samo z izpolnjevanjem obrazca o prijavi poškodbe pri delu, je dejal predsednik tov. Smole in nadaljeval: poškodbe pri delu zmanjšujejo

tudi čisti dohodek podjetja, zato lahko trdim, da varen način dela tudi predstavlja notranjo rezervo. Prav zato bi morale tudi tehnične službe obratov tej notranji rezervi posvečati večjo pozornost, posebno še, če pomislimo, da smo samo v letošnjem prvem polletju imeli 1.700 izgubljenih delovnih dni zaradi poškodb pri delu. Po statističnih podatkih smo v mejah republiškega povprečja nesreč pri

delu – v to povprečje pridemo pa po zaslugi obratov, ki imajo malo poškodb pri delu, ali pa je njihovo delo (projekt, uprava) tako, da se njihovi delavci ne morejo poškodovati – s čimer pa ni rečeno, da nas poškodbe ne smejo zanimati in nam ni potrebno storiti ničesar, da bi se stanje izboljšalo.

Mnogo kritičnih pripomb je bilo tudi glede dosledne uporabe varnostnih sredstev pri delu, po-

sebnost še pri delu na montaži, kjer se delavci izgovarjajo, da jih čelada ovira pri delu, čevlji da so težki ipd. Ing. Hudoklin, vodja službe za varstvo pri delu, je s tem v zvezi povedal naslednje: „Nihče ne zahteva od delavcev, da nosijo čelade ali čevlje tam, kjer to ni potrebno ali mogoče. Obvezno pa delavci morajo nositi čelade in čevlje zunaj in znotraj gradbišča, dokler je gradbišče v prvi fazi izgradnje, pa tudi kasneje, v kolikor gradbišče še ni urejeno ali pa to zahteva specifičnost dela.“

Ugotavlja se tudi, da delavci pri delu s povečano stopnjo nevarnosti niso opremljeni s potrebnimi tehničnimi varnostnimi sredstvi in da zaradi pomanjkanja teh sredstev – po kateri bi bilo potrebno iti samo v skladišče orodja – izvajajo dela na zelo nevaren, večkrat pa tudi primitiven način, ki kar izziva nesrečo.

Na podlagi ugotovitev ter veljavnih določil temeljnega in republiškega zakona o varstvu pri delu, pa tudi internega pravilnika IMP o varstvu pri delu, je bil sprejet sklep, da se opozori tehnična vodstva obratov, da je operativna služba v obratih moralno in materialno odgovorna za izvajanje tehničnega varstva pri delu in da mora prav zato posvetiti varstvu pri delu večjo pozornost, kot jo je doslej. Če temu ne bo tako, potem so tudi vsi naporji službe za varstvo pri delu zaman in ne moremo pričakovati uspeha na tem področju dela. F. C.

Sprememba delovnega časa

Po sklepu odbora za gospodarjenje na seji 26. oktobra se za zimski čas od 1. novembra dalje določa naslednji redni delovni čas:

V montažni dejavnosti: od 7. do 15. ure;

V proizvodni dejavnosti (TEN, delavnica klimna-prav, avtopark in obrat Trata): nespremenjeno od 6. do 14. ure;

V enoti skupnih služb in v upravnih službah obratov CKV in Elektromontaža: od 6.30 do 14.30;

V upravnih službah obratov CKV Maribor in CKV Koper: od 6.30 do 14.30.

Smo pripravljene na letošnji sneg?

Za letošnjo zimo napovedujejo zgoden sneg v velikih količinah. Spominjamo se še predlanske zime, ko nas je snežno neurje presenetilo sredi vikenda in le s skrajnimi napori požrtvovalnih posameznikov so tedaj preprečili katastrofo. Smo letos bolj pripravljene?

BODICE

PRAVJIMA JE

Pred kratkim sta bila pred sodnikom za prekrške na Jesenicah obtožena prizadeti sofer, pa tudi šef avtoparka kot odgovorna oseba, ker je milica zalotila blizu Jesenic enega izmed naših kamionov z „zlizanimi“ gumami.

Na obravnavo se je bilo treba pripraviti in med tem razgovorom je eden izmed prisotnih (seveda neprizadetih!) pripomnil:

„... Prav vama je, kaj sta jih pa lizala – gume...“

KAJPA MORE

Sodnik: „Obtoženi, ali ni to žalostno, da vas imam sedaj že osmič pred seboj?“

Obtoženec: „Tovariš sodnik, kaj pa jaz morem za to, če še vedno niste napredovali na višje sodišče...“

NEUMNOST

Zaljubljen mlad parček se je na enega izmed toplih pozno jesenskih večerov odpravil na sprehod v gozd. V gostem grmovju sta nepričakovano odkrila vabljivo klopco.

– Ti, ali naj narediva kako neumnost? vpraša on.

– O, prima, se veseli ona.

Nato gresta h klopci in jo – prevrneta.

REZULTATI KRIŽANKE

Rešitev križanke, ki je bila objavljena v prejšnji številki Glasnika, je pripelo spet rekordno število. Izmed pravih rešitev je komisija uredniškega odbora izžrebala naslednje nagrajence:

I. Vinko Oblak – CKV Ljubljana – skladišče – 50 din

II. Fabijan Kumer – CKV Koper – 40 din

III. Rado Čuk – gradbišče Krka – Novo mesto – 30 din

IV. Marjan Svetlin, TEN – 20 din

V. Alojz Jankovec, CKV Ljubljana – 10 din

DA BO OTROKOM BOLJE!

ne govorimo o pomanjkanju referendumu vsi volilni upra-
telovadnih in telesnovzgoj- vičenci odločali o tem, ali
nih prostorov. smo za uvedbo samoprispev-

21. novembra se bomo na ka v Ljubljani ali ne. Ali smo

nov in šol od 61.191.652 din v dejavnost in investicijsko izgrad-
letu 1968 na 135.536.384 din v njo novih vrtcev in šol, pri če-
letošnjem letu. Odstotek povi- mer se odrekajo najnujnejšim sa-
šanja sredstev v letošnjem letu nacijam na področju nerešenih
nasproti letu 1968 je visok, saj problemov komunale.

Posamezne občine so odvajale Dodadni vir zbiranja sredstev z
in še tudi odvajajo do 51 % pro- uvedbo samoprispevka je torej
računskih dohodkov za osnovno nujen in v sedanjih razmerah edr-
na realna rešitev.

TU SMO - VAŠI SMO!
To je geslo akcije za samo-
prispavek Ljubljane. NAŠI
SO! Ustvariti jim moramo
primerne pogoje za vzgojo,
izobraževanje in razvedrilo.

V Ljubljani smo že od se-
daj vlagali velika sredstva v
izgradnjo novih šol in vrtcev.
Toda še vedno je tisoče na-
ših otrok, ki se stiskajo v ne-
primernih šolskih in vzgoj-
no-varstvenih prostorih. Da

KAJ JE BILO NAREJENEGA

Leta 1946 je imela Ljubljana 155.000 prebivalcev, danes jih
ima preko 256.000. Leta 1961 je bilo zaposlenih v Ljubljani
80.200 občanov, od teh 35.365 žena.

Leta 1970 je bilo v našem mestu zaposlenih že 144.302
prebivalcev, od teh 64.304 žena. Od navedenega števila za-
poslenih žena živi na območju mesta 39.866 mater s 24.256
predšolskimi in 26.402 šoloobveznimi otroki.

V zadnjih petnajstih letih so občinske skupščine vložile
velika sredstva v izgradnjo novih šolskih objektov in vrtcev,
čeprav so morale poleg tega problema reševati še vrsto ostalih,
prav tako pomembnih komunalnih zadev.

Na območju občine Bežigrad so bile zgrajene v zadnjih 15
letih osnovne šole: Boris Kidrič, Danila Kumar, France Bevk,
OŠ Dol, Miran Jarc. V Črnučah je bil zgrajen prizidek k ob-
stoječemu šolskemu objektu, v celoti je bila rekonstruirana
šola dr. Vita Kraigherja.

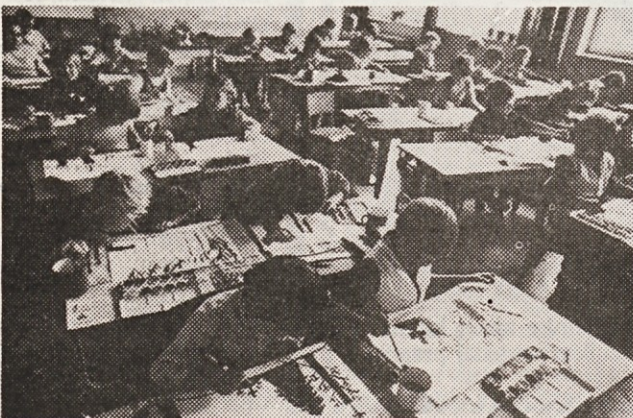
V istem času so bili zgrajeni v občini Bežigrad: vrtec Mladi
rod, vrtec Jelka, vzgojno varstveni zavod Rezke Dragar, izvr-
šenih pa je bilo še pet adaptacij.

V Centru so zgradili naslednje osnovne šole: Majde Vrhov-
nik, Toneta Čufarja, dr. Jožeta Potrča, Toneta Tomšiča, pri-
zidek k objektu šole Ledina ter prizidek k objektu šole Prule.

Na območju občine Center so bili zgrajeni: na Prulah vrtec
Ane Zihertl, dva vzgojno varstvena objekta Stari Vodmat,
vzgojno varstveni zavod France Prešern in Ajdovščina ter
vzgojno varstveni zavod Novi trg. Poleg tega je bilo izvršenih
tudi več adaptacij.

Na območju občine Moste so bile zgrajene v zadnjih 15
letih osnovne šole: Kette-Murn, Jože Moškrič, Polje, Besnica
in Janče ter šola na Prežganju. Adaptiran in nadzidan je bil
objekt osnovne šole Vide Pregar.

V občini Ljubljana-Moste so zgradili: vrtec Angele Ocepke,
Selo in vzgojno varstveni zavod Polje, pri osnovni šoli Kette-
Murn in Jože Moškrič pa so bili pridobljeni ustrezni prostori
za predšolsko in šolsko varstvo.

zato, da hitreje ustvarimo
program izgradnje vrtcev in
osnovnih šol, ali ne.

Predvidene gradnje vzgojno-
varstvenih zavodov in šol v pri-
hodnjem petletnem obdobju:

Temeljna izobraževalna skup-
nost Ljubljane je na pobudo
mestnih in občinskih političnih
organizacij izdelala minimalen
program nadaljnjega razvoja
vzgojno-varstvenih in izobraže-
valnih ustanov. Po tem pro-
gramu bi pridobili novih 3.700
mest v petih letih, to pa pomeni
gradnjo 24 novih vrtcev oziroma
prizidkov. Nadalje 10 novih šol s
telovadnicami, 6 prizidkov s
telovadnicami, 3 prizidke brez
telovadnic, 4 telovadnice in
gradnjo novih prostorov za
vzgojno posvetovalnico. Program
zajema tudi gradnjo novega šol-
skega objekta s telovadnico in
delavnicami za posebno osnovno
šolo Janeza Levca. Le-ta vklju-
čuje trenutno 572 telesno ali du-
ševno prizadetih otrok.

Po dosedanjih ocenah bi za
uresničitev tega programa potre-
bovali okoli 240 milijonov dinar-
jev. S temi sredstvi bi zajeli v
varstvo 45 % vseh predšolskih
otrok ter zagotovili 30 % šolo-
obveznim otrokom dnevno var-
stvo.

Razpoložljiva sredstva sklada
za otroško varstvo pri temeljni
izobraževalni skupnosti Ljub-
ljane in proračunske možnosti
občin ter mesta, bi omogočila
uresničitev tega programa v naj-
boljšem primeru lahko šele v ob-
dobju desetih let. Ta rok pa je
glede na dosedanje kritično
stanje in nadaljnji razvoj Ljub-
ljane predolg.

Predloženi petletni program
obsega gradnjo najnujnejših ob-
jektov, upoštevaajoč sredstva, ki
vključujejo tudi zbra a sredstva
samoprispevka občanov
(125.625.000 din), sredstva sklada
za otroško varstvo
(79.155.000 din) in participa-
cijo občinskih skupščin, Soude-
ležba občinskih sredstev v višini
40 milijonov din v petih letih je
sicer relativno nizka, vendar mo-
ramo upoštevati, da so morale
občine v zadnjih štirih letih gle-
de na novo pridobljene prostorske
zmožljivosti v vrtcih in šolah
povečati sredstva za osnovno de-
javnost vzgojno varstvenih usta-

Zakaj samoprispevek?

„V zadnjih dneh mi kot predsedniku Mestne skup-
ščine pogosto zastavljajo vprašanje, ki je povezano s
spodbudo političnega aktiva, da bi razpisali samo-
prispavek za izgradnjo šol, otroških ustanov in telo-
vadnic. Ljudi zanima zakaj pričakujemo od
Ljubljančanov, da bodo dali dinar, čeprav so že zdaj
obremenjeni s številnimi prispevki in davki, zakaj ne
gradimo teh ustanov s proračunskimi sredstvi.

Vesel sem, da lahko odgovorim, saj je nastopil čas,
ki ga že dolgo pričakujemo. Proračunska sredstva
Ljubljane so zelo majhna in z njimi komaj krijemo
osnovne izdatke, ki jih ima mesto kot urbana celota.
To so stroški za mestno upravo, najnujnejše strokovne
službe, službe za varnost, intervencije pri naravnih ne-
srečah in podobno. V zadnjih desetih letih se pomen
proračunskih sredstev neprestano manjša, kajti vse
manj je sredstev, o katerih bi odločali predstavniški
organi in ne državljani sami. Prepričan sem, da večina
tako stanje že dalj časa pričakuje, kajti v samoupravni
družbi, v sistemu neposredne demokracije moramo
čim prej odstraniti take oblike družbenega finan-
ciranja, pri katerih državljani ne bi mogli upravljati
neposredno in osebno.

Velik del proračunskih sredstev je pripadal namen-
skim skladom — za varstvo, ureditev mesta, šolstvo,
ceste, kulturo in drugo. S temi skladi upravljajo široki
družbeni organi s težnjo, da bi bili čim bolj demo-
katični. Toda s temi sredstvi, ki se zdijo v celoti sicer
veliki, ne moremo urediti vseh potreb življenjske ravni
našega mesta. Nesporno je, da se steka denar vedno
bolj v žep posameznikov in blagajne delovnih orga-
nizacij. Čeprav se moramo še naprej truditi, da bi čim
bolj razbremenili osebne dohodke različnih obvez daja-
tev za federacijo, republiko in občino, lahko že zdaj
trdimo, da razpolagamo Ljubljančani z vedno večjimi
sredstvi, ki jih ustvarjamo s svojim delom.

Namesto da bi izdali občinski predpis, da se od
vsake plače odtegne en odstotek, se raje politično
borimo, da bi se vsak meščan prostovoljno odločil, če
sam hoče ali noče doseči višji standard za svoje
otroke. Samoprispevek tako ni zgolj prozaična akcija,
da „ljudstvu“ odvezamemo del njegovega denarja,
temveč je nova oblika neposredne demokracije v pod-
piranju družbenih potreb, to je oblika, ki jamči, da
bomo v prihodnosti lahko z vsemi družbenimi sredstvi
razpolagali neposredno občani sami.

Osebno se navdušujem za samoprispevek, ker bom z
njim najhitreje omogočil svojim otrokom normalen in
zdrav razvoj, pa tudi zato, ker predstavlja tak način
neposrednega financiranja skupnih potreb današnjega
časa novo kvaliteto, nov napredek v družbenih
odnosih.

Z našim primerom bomo lahko dokazali, kako je
treba izpodbijati birokratske težnje pri razpolaganju s
sredstvi, ki jih ustvarjajo delovni ljudje Ljubljane in
vse naše domovine.“

(Iz izjave
predsednika mestne
skupščine Ljubljana
inž. MIHA KOŠAKA)